

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104441,Roman-Abraham-ur-28-lutego-1891-we-Lwowie-zm-26-sierpnia-1976-w-Warszawie-genera.html>
24.04.2024, 05:15

Roman Abraham (ur. 28 lutego 1891 we Lwowie, zm. 26 sierpnia 1976 w Warszawie) - generał brygady, doktor praw.

(...) w dniach 8 i 9 sierpnia [1920] przeprowadza mjr Abraham wypad w głąb pozycji nieprzyjacielskich zajmując zdecydowanym atakiem Horodyszczce i Chodaczów i posuwając się do Poczapiniec (24 km w głąb pozycji wroga). W ciągu tej akcji rozbijają oddziały mjr. Abrahama 27 pp strzelców sowieckich biorąc 340 jeńców i KM. Dzięki tej akcji wypadowej, ściga mjr Abraham na siebie siły nieprzyjacielskie skoncentrowane w tym odcinku (...). W czasie planowego wycofania się *Détachement*, kieruje mjr Abraham osobiście walkami swych tylnych straży, walcząc na równi z szeregowcem, przy czym zostaje on ranny w nogę. (Wniosek na odznaczenie *Virtuti Militari*, 8 września 1920)

Absolwent gimnazjum w Chyrowie (1909) i Uniwersytetu Lwowskiego (doktorat 1915). W latach 1914–1918 w armii austriackiej. Od 1 listopada 1918 w obronie Lwowa (zasłynął jako dowódca obrony Góry Stracenia). Od stycznia do sierpnia 1919 dowódca samodzielnego batalionu, pułku i Grupy Operacyjnej swego imienia, od sierpnia 1919 do lipca 1920 obserwator w 59 Eskadrze Lotniczej, od lipca do grudnia 1920 ponownie dowodził Grupą Operacyjną (tzw. *Détachement mjr. Abrahama*). Uczestnik III powstania śląskiego, w latach 1921–1922 kurs doszkalający Wyższej Szkoły Wojennej, następnie wykładowca tej uczelni. Od grudnia 1927 dowódca 26 Pułku Ułanów, od marca 1929 Brygady Kawalerii „Toruń” (w 1934 przemianowana na BK „Bydgoszcz”). Od 3 kwietnia 1937 dowódca Wielkopolskiej Brygady Kawalerii, którą skutecznie dowodził w kampanii 1939. Od 15 do 21 września dowódca Grupy Operacyjnej Kawalerii swego

Roman Abraham

imienia (Wielkopolska i Podolska Brygada Kawalerii), z którą przebił się do Warszawy. Od 23 września 1939 dowódca Zbiorczej Brygady Kawalerii w obronie Stolicy. W latach 1939–1945 w niewoli niemieckiej (dwie próby ucieczki z Oflagu VIII E Johannisbrunn). Uwolniony 30 kwietnia 1945 krótko przebywał we Francji i w październiku tr. wrócił do Polski. Pochowany na cmentarzu farnym we Wrześni. Grób został wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (nr ewidencyjny 638).

Awanse: podporucznik (1916), porucznik (1918), rotmistrz (1918), major (1920), podpułkownik (1922), pułkownik (1928), generał brygady (1938).

Bibliografia

L. Laskowski, *Roman Abraham. Losy dowódcy*, Warszawa–Poznań 1998; P. Stawecki, *Generałowie Wojska Polskiego 1918-1939*, Warszawa 1994, s. 66, 67; Tenże, *Oficerowie dyplomowani wojska Drugiej Rzeczypospolitej*, Wrocław 1997, s. 129.